

ENTREVISTA H.G. WELLS

L'entrevista proposada a Herbert George Wells vol girar entorn la novel·la La Guerra dels mons. El text imaginari situa l'autor a terres tarragonines, a la seva edat de 141 anys, amb l'únic objectiu de dialogar sobre la seva literatura i la seva opinió de la política i la ciència ficció. S'ha cregut oportú adaptar-la a dia d'avui per poder fer alguna reflexió sobre fets d'actualitat, malgrat l'edat que tindria.

El document està maquetat de tal manera per a ser publicat, principalment, en un diari català, tal com El Punt o L'AVUI, o bé als seus setmanaris, com el Presència o el de Cultura. La seva situació – a les pàgines 58 i 59- estaria cap a la part final del rotatiu, de manera que se situaria a les pàgines de la secció de Cultura, que és on es podria ubicar.

La conversa amb Wells són 18 preguntes, amb una extensió de 8.993 caràcters amb espais ocupats per 1.581 paraules. Conté una fotografia antiga del personatge, una imatge de la galàxia per inspirar a la "guerra" entre mons, i una darrera fotografia de recurs d'un canó, per "incitar" a la guerra. Inclou, a la primera pàgina, un perfil diferenciat de trets característics de la vida de Wells.

Finalment, explicar que l'entrevista es completa amb un titular i dos destacats amb una vessant humana. A la primera pàgina, no hi consta clarament el subjecte per incitar el lector a interessar-se pel contingut de l'entrevista.

“ La voluntat era mostrar el patiment d'una comunitat que està sent literalment arrasada”

Sergi Sabaté/Tarragona

Què hi ha trobat a Tarragona?

Tarraco és un lloc que des de fa molts anys em té fascinat. Sempre he seguit els llegats de la història romana i Tarragona, juntament amb Roma òbviament, són llocs on m'encanta perdre-m'hi. El llegat romà de Tarragona l'he visitat ja 122 vegades, me'l conec de memòria! M'agrada molt l'ambient mediterrani, per això he instal·lat aquí un estudi i una petita biblioteca.

- I ve a Tarragona interessat per la Història, quan vostè té el títol de Biologia?

Certament en tinc el títol, però no vinc pas a estudiar la natura de la zona. Ara vinc com a jubilat, i potser la única relació que tinc amb la naturalesa és la ploma i el paper. La literatura és el meu món, el que em fascina des dels 8 anys. I en aquí, en efecte, vinc per la Història.

Moure's en el temps li deu agradar. A *La màquina del temps* ens proposa un viatge pel temps, i a *La Guerra dels Mons* també una certa visió futurista de l'evolució del món.

Doncs sí. En aquest darrer exemple, *La Guerra dels mons*, d'acord que situo l'escena en un futur, quan es podria produir una invasió extraterrestre. Però fixi's que intento recórrer també a l'origen del nostre planeta. El foc vol simbolitzar el nucli central de la Terra. En part, també és una metàfora del passat, quan l'home va envair la terra per adaptar-la a les seves necessitats, si bé pot ser un futur no gaire llunyà pugui passar una situació inversa, que la possible vida que algú creu que hi ha a Mart baixi a la terra. Per què no?

La novel·la la va escriure l'any 1898, amb la revolució industrial ja molt enrere, i en una època on el Regne Unit havia perdut

H.G. WELLS. Novel·lista
Autor de *La Guerra dels Mons*

Wells, en una imatge d'arxiu a primers del segle passat

El perfil...

Herbert George Wells, va néixer a Bromley (Anglaterra) el 1866. Va ser un novel·lista i pensador excepcional considerat, juntament amb l'escriptor Jules Verne, el pare de la ciència-ficció. Va escriure més de cent llibres, la meitat dels quals són novel·les, entre les que destaquen *La màquina del*

temps (1895), *Lilla del Doctor Moreau* (1896), *L'home invisible* (1897) i *La guerra dels mons* (1898). Aquesta darrera novel·la, motiu principal de la nostra entrevista. Wells va estudiar Biologia, però la seva afició per la lectura i els llibres sorgeix als vuit anys, quan a causa d'un acci-

dent passa molts dies a casa. Ara, amb 141 anys, viu a cavall entre Londres i Altafulla, on hi té un estudi a primera línia de mar on, en aquesta època, disposa d'una immensa tranquil·litat. Allà ens ha rebut, per ensenyar-nos la seva panoràmica i on, només entrar, ens rep amb un te acabat de fer.

la majoria de colònies. Podríem trobar alguna relació a la novel·la amb aquests fets?

La descolonització dels pobles africans era una cosa que es veia a venir que tard o d'hora seria inevitable, quan es van revelar tots a la primera meitat del segle XX. A finals del segle anterior ja hi havia hagut els primers moviments d'emancipació. Potser alguns hi voldran veure una versió futurista, de recuperació del territori. Però el cert és que la voluntat era la contrària: posar-se suaument a l'òptica inversa i veure el patiment d'una comunitat que està sent literalment arrasada per uns altres. I això és el que va fer Anglaterra en el seu dia, i volia fer-los entendre el què van fer, per aconseguir que els mandataris del meu país fossin comprensius a

LA FRASE

“És una metàfora de quan l'home va adaptar la terra a les seves necessitats”

l'hora de donar la independència a les colònies.

I ho van ser?

No ho sé. Era una voluntat, però no un objectiu, sinó ho hagués dit més clar. Tampoc els vaig fer arribar cap exemplar del llibre.

Però vaja, que reconeix que a través d'aquest llibre volia provar d'influir una mica en la vida política...

Més que influir, el terme més apropiat seria suggerir idees, obrir-los la ment. Fer-los veure de forma indirecta altres formes d'actuar fora de la seva bombolla a la que estaven instal·lats. És clar que també calia vigilar molt la manera com deies les coses, ja que les represàlies eren a l'ordre del dia.

Crec que algú sí que va entendre el sofriment d'aquells pobles anglesos que a la meua obra patien, i molt, davant els atacs mortífers dels marcians.

Uns marcians que vostè defineix com a 'gegants amb armadura, molt alts, amb el cap dins una caputxa' i que quan disparen el seu foc sobre un humà deixaven carn cremada. Realment xocant. Força similituds, oi?

Sí, sí. El que li deia. Indirectament volia tocar la fibra dels imperialistes. Que veiessin què han fet i que això, algun dia, també podria passar-li al poble anglès.

Sembla que per fer crítica d'alguna qüestió cal donar-li bastantes voltes fins al punt de fer-lo ficció. No es parla prou clar a l'hora de fer crítica?

No es tracta de parlar més o menys clar, perquè llavors es perdria la part d'entreteniment que també ha de tenir una novel·la. *La guerra dels mons* es planteja en un escenari futur. Però per ambientar-la a l'any 2.000 o 3.000, t'has de basar en allò que coneixes, o bé començar a tenir una inventiva d'on hi pugui sortir qualsevol invent estrany. En aquest cas, els escenaris són plantejats a anys vista, però s'hi reflecteixen preocupacions d'avui.

Podríem parlar d'una obra visionària, bé ara o el moment que la va escriure?

Segurament pot tenir aquest plantejament. Els humans acostumen a caure sempre a la mateixa trampa. Els errors es repeteixen una vegada i una altra. Invasions a la prehistòria, dels egipcis, els romans, els anglesos. En un futur, els marcians. O bé altre cop la humanitat entre si. I després de la obra va venir la primera, la segona guerra mundial i un gran terrabastall com va significar el llançament de la bomba atòmica sobre Hiroshima. Per tant, visionària d'un futur que repetirà el passat. La Història portada a la ciència ficció.

Fent una cop d'ull al passat, i a través de la seva capacitat narrativa i fabuladora, ens permet fer hipòtesis sobre el futur?

Hi ha qui diu que la ciència ficció és literatura d'anticipació. Però el primer objectiu, com li deia, és que el lector que gaudeixi de la lectura i, sigui dit de pas, que pugui reflexionar sobre temes que ja estaven sobre debat fa més d'un segle i que avui encara no s'han resolt. Plantejaments de futur, d'un futur millor seria el que es podria assolir amb una lectura d'aquestes.

La ciència ficció és política?

No. Però la ciència ficció pot ajudar a la persuasió política a través de la propaganda. El que per les vies de la convicció no s'aconsegueix assolir, es pot provar mitjançant la invenció fictícia, ideant històries de ciència ficció per convèncer en un sentit polític. Malgrat tot, crec que avui dia la política pot ser, o superar, la ciència ficció. A la Cambra dels Comuns, a vegades els polítics anglesos sembla que busquin un Òscar. No em digui que no seria una bona història la pèrdua de dades de caràcter personal d'una gran majoria de ciutadans, fet que va succeir fa un parell de setmanes i que va ser notícia arreu.

Sens dubte. En aquest sentit, vostè no està allunyat de la política, perquè sempre s'ha mostrat un home de centres-querres...

Confio en la possibilitat d'eradicar la pobresa del món. I en línia del que li comentava, això crec que es pot aconseguir incrementant la cultura. Amb més cultura, menys pobresa. És la meua creença i un dels desitjos que m'hagués agradat assolir en la meua vida de joventut. En aquells temps vaig prendre part durant un temps de la societat Fabiana, que propugnava un socialisme evolucionista i moderat. Tot i distanciar-me molt d'hora dels membre d'aquell

grup, com Bernard Shaw i Bertrand Russell, no vaig perdre els meus ideals de buscar la veritat i la llibertat.

A la novel·la, des del punt de vista del protagonista, en prou feines fa cap referència als polítics. En canvi, avui dia estan en boca de tothom davant qualsevol problema...

Estem parlant d'una època futura, no sabem quins polítics hi haurà, si existirà la política o sota quin sistema es desenvoluparà. El lector d'avui dia, del segle XXI, ja està bloquejat i cansat de política. Malauradament això ha provocat una situació de descrèdit d'una activitat tan noble com és la funció pública, la responsabilitat de

LA FRASE
*"Els humans
 repeteixen els
 mateixos errors,
 com invasions o
 guerres mundials"*

treballar per a tots. I en l'època que vaig escriure la novel·la, era un assumpte que no preocupava massa als ciutadans. Aquests es preocupen per salvaguardar les seves vides, i així també ha de ser a *La Guerra dels mons*. No hi crec en ministres màgics.

I en el seu llibre, aquesta cul-

tura que mencionava abans la fa molt explícita, combinant suggestió, tensió, clímax...

És clar, ho vull fer fàcil. Que no significa haver de banalitzar la novel·la. No, no. Intento fer el meu llenguatge accessible a tota l'estructura social de la població, amb tots els detalls que siguin necessaris. Que la gent de classe més baixa sigui capaç d'agafar *La Guerra dels Mons*, llegir-lo, aclarir els conceptes i extreure'n les idees que vull transmetre.

Certament no arriba a punts de banalització. Però, totes aquestes descripcions tan detallades poden arribar a fer-se carregades. Vull dir, per exemple, si em permet la comparació, que la pel·lícula passa bastant més ràpid...

Tingui clar que una imatge val més que mil paraules. Quina pel·lícula ha vist?

La que va versionar Steven Spielberg i protagonitza Tom Cruise, de l'any 2005.

És clar, aquesta és una pel·lícula comercial. Això sí que és banal! Està feta amb actors de gran catxés, i molts efectes especials. Molta espectacularitat, i prou. La versió de Byron Haskin, l'any 1953, és més fidel a la meua idea de la novel·la.

D'acord, però aquesta no he tingut el plaer de veure-la...

Li recomano que ho faci el més aviat possible, doncs. Una i altra són com de la nit al dia, perquè la primera plasma millor la idea del llibre. Ja ho diuen que segones parts mai són bones.

I de la versió radiofònica, d'Orson Wells el 1938, què me'n diu?

Que va ser una bona adaptació. I això es demostra amb la repercussió, desmesurada crec, que va tenir. Em va agradar. L'Orson (Wells) la va fer amb el cor i amb molta elegància. Seguint la filosofia que després va tenir la pel·lícula bona.